

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 20. prosinca 1893.

Štev. 2.

Vesel glas iz Hrvatske.

Ne bo škodovalo, ako se enkrat ozremo proti jutrovi strani, od koder solnce izhaja. Lepa leži tam hrvatska dežela. Zelene doline in rodovitne ravnine se vrstijo s prijaznimi griči, po katerih raste zlahna vinska trta. Ta dežela bi bila lahko bogata in mogočna, ko bi bila svobodna in modro vladana. Tako pa je priklenjena na Ogersko, kjer vladajo Madjari in Judi, kateri oboji pač znajo na tuje stroške in ob tujih žuljih dobro živeti, za potrebe podložnih dežel in narodov pa se ne zmenijo.

Hrvatje so imeli v starih časih svoje lastne kralje. Ko je pa kraljeva rodovina izumrla, da ni bilo možkih naslednikov, izvolili so ogerskega kralja tudi za hrvatskega kralja. To je bil grob hrvatske neodvisnosti in svobode. Dogovorjeno je bilo sicer tako, da ima Hrvatska sama za se svobodna ostati in da se Ogri nemajo nič mešati v hrvatske zadeve. Pa marsikaj se dogovori, kar se potem ne drži. Tudi otroci obeitajo starišem vse dobro, kedar njih premoženje prejemajo; kedar pa vse imajo, pozabijo radi na svoje obljube. Madjari, sedanjí gospodarji Ogerske, ne priznajo več tiste stare pogodbe, da ima Hrvatska od Ogerske neodvisna biti, ampak oni trdijo, da spada Hrvatska pod krono sv. Štefana, tedaj pod Ogersko, in da je le en del Ogerske. Leta 1867., ko se je sklepala pogodba med Avstrijo in Ogersko, dali so sicer Hrvatom nekoliko samostalnosti, ker so njih potrebovali zoper nemške centraliste. Madjari namreč ne bi bili nikoli dobili toliko pravic, ko bi ne bili kazali na Hrvate, češ, tudi ti držijo z nami. Hrvatom so bili pa višji krogi vedno naklonjeni zavolj njih zvestobe in hrabrosti, zato so privolili v tisto nesrečno Beustovo pogodbo, s katero so bili vsi ogerski narodi na milost in nemilost izročeni Madjarom. Ko so Madjari enkrat kravo v hlevu imeli, niso se dosti več zmenili za svoje obljube. Tista postava, po kateri bi morali tudi drugi narodi nekaj narodnih pravic imeti, ostala je na papirju, noben minister ali madjarski poslanec se za njo ne zmeni; nasprotno pa so proglasili madjarščino za državni jezik, kteremu se mora vse pokoriti; s kruto silo skušajo vse ogerske narode predelati v Madjare. Hrvatom so obljubili, da bo na Hrvatskem veljal samo hrvatski uradni jezik. Zdaj pa nastavljajo na državnih železnica po Hrvat-

skem same trde Madjare za uradnike, ki hrvatskega jezika niti ne razumejo. To pa ni edina krivica; po vseh kotih urivajo Hrvatom svojo madjarščino in nastavljajo madjaronske uradnike ter kratijo še tiste pičle pravice, ki bi jih morala Hrvatska vsled pogodbe imeti.

Zakaj pa Hrvatje, ki so se pod banom Jelaičcem tako hrabro vojskovali, ne branijo bolj močito svojih pravic? Začetek njih slabosti je bil ta, ker so se razcepili v tri politične stranke, ktere so se med seboj pobijale in preganjale. Ena stranka so madjaroni, ki so podobni našim nemškutarjem; oni le Madjare povzdigujejo čez vse narode in pravijo, da je za Hrvate najbolje, ako so Madjarom lepo pokorni. Drugo stranko je ustanovil dr. Starčević; on hoče, naj se Hrvatska popolnoma loči od Ogerske in naj postane neodvisna in Ogerski ravnopravna, kakor se je glasila prvotna pogodba med Hrvatsko in Ogersko. Tretja stranka, ktere voditelj je slavní škof Strossmayer, je pa rekla, naj ostane pogodba iz leta 1867. v veljavi, le na to naj se gleda, da se bo tudi resnično in pravično držala in izvrševala. Lahko si je misliti, da je ogerska vlada podpirala le njej udano madjaronsko stranko. Kdor ni bil odpadnik in madjaron, ni dobil državne službe, in ti uradniki so potem pri volitvah na ljudstvo pritiskali, da so bili voljeni večidel madjaronski poslanci. Hrvatski kmet se na politiko še malo zastopi in pri volitvah potegne rad s tistimi, ki mu več piti plača. Tako je bila Hrvatska izročena v oblast tujcev in domačih kruhoborcev. Mnogo Hrvatov sicer je ostalo še zavednih in poštenih, ki so v srečo ohranili ljubezen do svoje domovine, pa žalostno je bilo to, da so se ločili v dva tabora, kakor smo že rekli, v Strossmajerjance in Starčevićjance. Ti so se med seboj sovražili in preganjali ter svoje moči v medsebojnem, nepotrebnem boju potrosili. Tako je bilo madjaronom in ogerski vladi lahko delo, polastiti se vse oblasti in moči v deželi. Vsi poštenjaki so žalovali, in tudi slovenski rodoljubi so z milovanjem gledali na potlačene hrvatske brate. Tudi za nas Slovence je bil ta položaj silno škodljiv, kajti Hrvatje so bili zmirom naša zaslomba; pri njih smo še vedno našli tolažbe in pomoči. Ako je Hrvatska poteptana, potem smo mi Slovenci na jugu osamljeni; ako je pa Hrvatska močna, nas v sili ne bo zapustila.

Ko so pa domoljubni Hrvatje videli, kako ogerska vlada proti njim postopa in kako je razpustila celó Zagrebški mestni zbor, da je še to zadnjo postojanko v svoje roke dobila, začeli so spoznavati, da ima Starčević vendar prav, in da bo za Hrvate najbolje, ako se od Ogerske popolnoma odtrgajo in ločijo. Vsi rodoljubi so spoznali, da je boj med brati poguben, in da je treba Strossmajerjance in Starčevićjance združiti v eno stranko. Tudi osorni Starčevićjanci so odjenjali in se približali Strossmajerjancem. Začeli so se dogovori med voditelji obeh strank in srečen uspeh so imeli. Obe stranki ste se združili v eno stranko na podlagi hrvatskega državnega prava. Vsi narodni in domoljubni Hrvatje se bodo odslej složno borili zoper madjarone in madjarsko vladu za svobodo in neodvisnost svoje domovine. To je pač vesela novica. Upati je, da bodo zdaj več sreče imeli, kajti v edinosti je moč. Mi želimo zmago za zmago do popolne svobode.

Dopisi prijateljev.

(20 kron) v zlatu podaril je v korist družbe sv. Cirila in Metoda rodoljubni vikar stolne fare v Celovcu, č. g. Anton Žák. Lepa hvala! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Slovenska rešitev.) Mestni magistrat Celovski, prisiljen po znanem odloku vis. ministerstva za notranje zadeve od dné 3. listopada p. l., št. 10.402, ponižal se je zdaj vendar v toliko, da je rešil vlogo slovenskega katoliško-političnega društva v slovenskem jeziku, ktero rešitev si dovoljujemo tu doslovno prijaviti:

Št. 16.797.

Slavno predstojništvo katoliškiga-političniga in gospodarskiga društva za Slovence na Koroškem tukaj.

Tajistin se naznani, da je uloga od 4. Decembra t. l. na znanje uzeta.

Magistrat v Celovcu 9 Decembra 1892.

Župan: Posch l. r.

Zdaj pa vprašamo, je li bilo vredno, zaradi teh par besedic, ki so se imele napisati v slovenskem jeziku, našim slavnim mestnim očetom in njim poslužnim liberalnim listom nagromaditi to-

Žalik-žene na Volinjaku pri Prevaljah.

Ako krenemo od železnične postaje Prevaljske mimo fužin proti jugozapadu, smo po nekoliko čez polurnem potovanju na Lješah. Od tod podajmo se proti Lješkim cerkvam in od teh še nekoliko proti zapadu in na hribu smo, kteremu pravijo — kakor tudi kraju okoli njega — Volinjak. Potrebovali smo od kolodvora pa do tu sem pičlo pol-drugo uro hoda. Pravijo, da so bile v tem hribu nekdanj velike votline, ktere so se pa sčasoma podrle. Od teh votlin postalo je menda ime Volinjak. Mogoče je; hrib — iz apnene tvorbe — podoben je na vrhu s svojimi križem nametanimi skalami skoraj nekakšni podrtini.

Na tem hribu so prebivale nekdanj v votlinah žalik-žene ali kakor nekteri pravijo žalžene. Bile so jako lepe, imele so krasne dolge lase. Rade so zahajale k ljudem, pomagale so jim s svetom in djanjem, kedar so le mogle, ako so bili pridni; hudobne so mnogokrat tudi kaznovale. Posebno kmetoma Rinošaku in Stoléniku bile so zelo naklonjene; naznanjevale so njima pravi čas setve, svetovale so njima v gospodarskih in drugih rečeh. V enega se je celo neka žalik-žena zaljubila.

Nekdanj začul je eden izmed teh dveh kmetov, da mu je klicala žalik-žena s hriba: „Sej bob! sej bob!“ Bilo je pa to po zimi, ko je „sren držal“ in drevje bilo v najhujšem ivju. Čudno se je kmetu to zdelo; kaj takšnega se mu do zdaj še ni zgodilo. Sejal seveda ni. Drugi dan začuje ravno ta klic: „Sej bob! sej bob!“ Začel je že omahovati. Pogovarjal se je z ženo, ta pa ni hotela nič slišati o setvi, rekla mu je: „Žalik-žene

ti to svetujejo, ker so lačne; pobrale bi ves bob, da bi imele kaj jesti, ti bi bil pa oplajskan.“ Mož je ženo ubogal; ko je pa tretji dan čul spet isti klic, ni poslušal več njenega svarjenja, marveč vzel je cenjo boba in šel sejat. Rekel je ženi: „Ako bi bilo tudi res tako, kakor ti meniš, nič ne dé, rad žrtvujem to žalik-ženam, saj so mi storile že toliko dobrega; svetovale so mi vedno le pravo.“ Njiva pa, na ktero je sejal bob, je bila precej nagunjena; bob ni ostal na sreanu, ampak je zletel ves pod njivo. Ko je šel pozneje gledat, bobu ni bilo več, še zrna ni videl. Žena je imela prav, znala pa se je tudi okoristiti s tem, kajti očitala mu je to o vsakej priliki.

Ko je prišla pomlad in se je povsodi vse ozelenelo, pogнал je tudi na dotičnej njivi bob, čemur so se seveda vsi čudili. Kmet je imel mir pred ženo ali ne dolgo; njegov bob ni bil tak, kakor navaden, imel je zelo debela in visoka stebila, listje kakor sicer, ali nobenega cvetja in potemtakem tudi ni mogel nastavljeti stročja. Da bi mu njiva vsaj nekaj koristila, ukazal je kmet pastirju, naj žene goveda past nanjo. Živina je jedla bobovo zelenje slastno, bila je kmalu sita. Ko jo je pa gнал pastir domu, imel je velik križ ž njo; začelo jo je namreč napenjati, kmalu lotilo se je to vse od kraja. Kmet se je zelo ustrašil, ni pa zgubil v takih okolišnih glave; bil je umen gospodar in si je znal pomagati. Po hudem, napornem prizadevanju posrečilo se mu je, oteti živino pogube. Mislite si lahko, kako se je vrtel ženi jezik radi te nesreče, hujše kakor ropotec na strehi o močnem vetru. Mož se pa ni maral pripraviti ž njo, šel je raje gledat na njivo, ali ne raste morebiti tam tudi kakšno strupeno zelišče; da bi bila bobovina ži-

vini škodovala toliko, to ni vrjel. Našel ni nič, pač pa je pobral eno od živine podrtih bobovih stebel; ko ga je razklal, se je jako začudil, steblo je bilo namreč polno bobovih zrn, mnogo večjih kakor pri navadnem bobu. Na tem nezrelem bobu se je živina preobjela. Kmet pa je pustil bob dozoreti; ko so ga pokosili in zmlatili, imel je boba veliko več kakor drugekrat na taistej njivi, — pa še kakošen bob je to bil!

Žalik-žene so imele v svojej votlini kravo, prav lepo žival. Gonile so jo na pašo; ker pa tega niso rade opravljale same, vjele so enkrat malega dečka in mu „naredile“, da jim ni mogel uiti. Zelele so si tudi tako že davno takega dečka. Ravnale so ž njim prav lepo, da bi najboljša mati ne mogla lepše. Imel je vsega dovolj; s čemurkoli so mislile, da bi mu vstregle, to so mu storile. Deček jih je imel rad, saj drugače tudi ni mogel, ali želel si je domov k starišem in k otrokom v vas. Enkrat čedila mu je žalik-žena glavo, položil jo ji je v njeno krilo in se delal, kakor da bi spal. Bila je pa še druga žalik-žena pričujoča in ker ste mislili, da je deček res zaspal, začeli ste se pogovarjati o njem.

„Ne vem, kaj je z dečkom, nič mu ne manjka, pa je vedno tako otožen, z nobeno rečjo ga ni mogoče razveseliti.“

„Res, doma godilo se mu je mnogo slabše, kakor pri nas tukaj, ali toži se mu vedno le po domu, čedalje bolj.“ Čudna je vendar ta domotožnost pri ljudeh.“

„Bojim se jako zanj, da bi nam ne zbolel in umrl. Kaj bi mi počele brez njega, ko smo se že tako navadile na-nj.“

liko besedičenja in pridušanja zoper mirne Slovence? In je li bilo treba zaradi te malenkosti nakladati slovenskemu političnemu društvu, kakor tudi mestnemu magistratu samemu toliko nepotrebnega dela in stroškov? To prepuščamo v razsodbo vsem razumnim Slovincem z zagotovilom, da bode odbor našega slovenskega političnega društva kakor do sedaj tudi v bodoče vedel varovati in braniti v polni meri čast in pravice koroških Slovencev ne le samo po deželi, marveč tudi v stolnem mestu Celovcu. Le nevstrašeno naprej! Pravična stvar mora priti tudi do popolne zmage!

Iz Celovca. (Spominski dan.) Minuli ponedeljek, dne 16. prosinca, minulo je pet let, odkar je preminul dični „oče koroških Slovencev“, velezaslužni naš voditelj monsignor Andrej Einspieler. Ta dan žalosti nam zbuja žive spomine na odličnega, neumornega rodoljuba, ki se je malone pol stoletja potegoval za pravice uboge slovenske raje starodavnega, nekdanj čisto slovenskega Korotana. Kar je pokojni probuditelj slovenske Koroške za zapuščene Slovence storil in trpel, kako jih je z ognjevitostjo budil in klical na narodno življenje ter delo, kako je za njih napredek prav vse žrtvoval: denar, čas, pokoj; kako se je boril za slovenskega imena čast in slavo, to vse je globoko zapisano v hvaležna srca vernih Slovencev! In seme, ki ga je sejal ranjki msgr. Andrej Einspieler, ni padlo na nerodovitna tla, marveč je poglalo in že tudi donaša čvrstega sadja! Einspielerjevega vzornega delovanja se hvaležno spominjamo posebno ob obletnici njegove smrti in občudujemo uspehe njegovega truda! Večna slava njegovemu spominu! Andrejev duh, duh iskrene delavne ljubezni do Boga, domovine in cesarja, pa nas navdajaj in vodi tudi v bodoče!

Iz Celovca. (Priporočilo.) Edino glasilo nemških konservativcev na Koroškem: „Kärntner Volksblatt“ je prenehalo z novim letom. Tiskovno društvo v Celovcu pa še izdaja dvakrat v mesecu: „Kärntner Landbote“ z zabavno prilogo. List ureduje g. Friderik Rupper, odločen katoličan, na vsako stran popolnoma neodvisen, vseskozi pravičen in Slovincem naklonjen mož, ki ga spoštujejo nemški in slovenski katoličani. Slovenci Celovškega okraja so ga pri predzadnjih deželno-zborskih volitvah proglasili za svojega zastopnika in mu naklonili 33 glasov. Od tega poštenjaka, ki je s pokojnim našim voditeljem Andrejem Einspielerjem vedno složno deloval, smo preverjeni, da bode v svojem listu tudi zagovarjal naše opravilne zahteve in da se nam bo pokazal resničnega zaveznika in prijatelja. Mi toraj našim slovenskim rodoljubom duhovskega in posvetnega stanja, ki so zmožni nemškega jezika, priporočamo, naj se naročijo na list „Kärntner Landbote“, ki velja s prilogo vred za celo leto samo 1 gld. 60 kr.

Iz Srejan pod Strmcem. (Nov župnik.) Žalostna je bila št. Lipška fara, ko so nas zapustili č. g. dekan Marinič in odšli za prošta v Dobrovo. Pa nismo bili dolgo zapuščeni; naša žalost se je v veselje spremenila, ko so nam č. g. dekanijski oskrbnik dné 18. grudnia umestili novega dušnega pastirja, č. g. župnika Franceta Virnika. Bil je to zares lep dan. Že na vse zgodaj so pokali topiči s prijaznega griča. Okoli devete ure so se podali novi g. župnik z obilnim spremstvom v

lepo Lipško cerkev. Čast. g. dekanijski oskrbnik Šavbah so nam v lepih besedah razložili pomen slavnosti, in potem je sledila slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo. Pri tej priložnosti lepo zahvalimo č. g. župnika Gabrona, ki so začasno oskrbovali našo faro, za njih trud in vso prijaznost, ki so nam jo skazovali. Bog nam ohrani novega g. župnika mnogo let zdravega!

Iz Kazaz. (Sveta noč. — Raznoterosti.) Tudi k nam na ravno polje zahajaš, ljubi „Mir“, v mnogih odtisih, pa te tudi težko pričakujemo, ker nam donašaš toliko važnih, veselih pa tudi žalostnih novic od vseh stranij, posebno iz slovenskih krajev. Naznani še iz našega kraja nekaj novic. Teh sicer ni veliko, pa celo leto se jih vendar nekaj nabere. Prva novica je, da smo po dolgem prestanku dobili novega dušnega pastirja, ki svojo službo prav zvesto opravljajo. Posebno lepa je bila polnočnica na sv. večer, da že tri leta nismo take imeli. Cerkev je bila natlačena polna. Tudi g. učitelj je pripeljal svoje šolarice, ki so prav lepo zapele. Spominjali smo se tistega presvetega večera, ko se je rodil naš Zveličar in so angelji prepevali nad Betlehemsko štalico. Pa kakor že ni mogoče vsem ljudem ustreči, tako tudi to petje šolaric ni bilo vsem prav. Imeli smo še druge neljube prepire, o katerih je pa bolje molčati. — Letino smo imeli lani prav slabo. Dvakrat je toča pobila in nam uničila skoraj vse poljske pridelke. Zdaj imamo obilo snega in bojimo se dolge zime. Bog daj le ugodno poletje!

Iz mesta št. Vida. (Bolnišnica usmiljenih bratov) je prevzela lani 1057 bolnikov. Med temi je bilo 771 ozdravljenih, 203 zboljanih, 11 je bilo neozdravljivih, 67 jih je pa umrlo, 55 jih je še v oskrbi ostalo. Te številke pač pričajo, da je bolnišnica usmiljenih bratov dobro uravnana in da lepo skrbi za svoje bolnike, ker je bilo toliko ozdravljenih in jih je tako malo umrlo. Pa bi jih še menj, ko bi ljudje bolnika prej pripeljali; pa dostikrat ga še le prinesejo, kedar že umira. Takemu seveda ni več pomagati. Za kmeta je ta bolnišnica velika dobrota, ker se bolniki zdravijo zastoj. Od tistih bolnikov pa, ki se zdravijo v deželni bolnišnici, morajo občine plačevati, kar vsak kmet čuti pri občinski dokladi. Zato pa pravimo: če pride usmiljen brat pobirat, ne odpravite ga brez daru!

Iz Ljubljane. („Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.“) Tako se imenuje nov denarni zavod, ki se je ravnokar v Ljubljani ustanovil in ki zna postati velikega pomena za slovensko narodno gospodarstvo ter mnogo koristiti revnejšemu, delavnemu ljudstvu v Ljubljani in okolici. Osnovano pa je to društvo tako: Kdor pristopi, mora obljubiti, da bo vplačeval vsaki teden 50 kr. skozi 7 let in 6 mesecev. V tem času bo vplačal 195 gld. Ko teh sedem let in pol preteče, izplača se mu teh 195 gld. in pa dividenda, to je, kar društvo dobička naredi, to se med ude razdeli. V Gradcu je podobno društvo in tam je dividende okoli 5 od sto. Kdor pa je k društvu pristopil, ima že prvi dan pravico, prositi za posojilo, ki se mu dá seveda le potem, ako zamore dati potrebno poroštvo ali pa zastavo. Obrestij pa ni treba plačevati celoletno, ampak po krajcarjih na teden. Kdor si izposodi 100 gld., mora potem plačevati

svoj navadni tedenski donesek 50 kr. in zraven še 14 kr. za obresti. Kdor bi si izposodil 200 gld., plača od njih vsaki teden 28 kr., toraj 50 in 28 je vsa 78 kr. Kdor je pri tem društvu, on prav za prav le sam sebi obrestni plačuje, če si kaj izposodi; kajti če prav od posojila po 7% obrestni plačuje, dobi pa od tistih 50 kr., ki jih tedensko vplačuje, po 5% dividende, toraj plača od posojila le 2%, kar je gotovo po ceni. Koristno bo to društvu, ker ima zdaj vsak delavec priložnost, da si kaj prihrani. Najslabši rokodelski pomočniki zaslužijo po 5 do 6 gld. na teden. Od teh si vendar lahko 50 kr. odtrga in jih nese v društveno blagajnico. V enem letu ima že 26 gld. in dividendo, v 7½ letih pa potegne nad 200 gld. in potem lahko samostojen (mojster) postane. Reklo se bo morda: „Saj lahko tudi v pošto ali mestno hranilnico tiste goldinarje nosi, kar si jih prihrani zamore.“ To pa ni tako. Revni ljudje pridejo večkrat v denarne zadrege. Iz hranilnice lahko denar spet vzame, kedar hoče, in to bo tudi storil pri prvi stiski, če bi tudi ne bila tako huda. Ako je pa pri „vzajemnem podpornem društvu“, mora sedem let ostati in ne sme brez uroka odstopiti. In če bi si prav iz društva kaj izposodil, ne dajo mu njegovega uplačanega denarja nazaj, ampak tisti ostane v blagajni in se še vedno s tedenskimi doneski pomnožuje, dolg pa se mu po preteku 7½ let odtegne, ko svoj denar dobi. Reklo se bo morda: „Saj društvo ne bo nič posodilo siromaku, ki nič nema in tudi poroka ne najde.“ To je pa le iz začetka res. Če je pa kdo že en par let zraven in ima vplačanih že nad 50 gld., bo ja vendar njegova deležna knjiga dovolj poroštva, da se mu posodi vsaj 37 gld. in ne potrebuje nobenega drugega poroka. Iz rečenega je pač jasno, da je društvo dobro uravnano in da bo koristno za bolj revne in za srednje stanove. Da je pa društvo tudi v dobrih in skušenih rokah, to nam jamčijo imena odbornikov. Ti so: Simon Pogačar, posestnik (načelnik); Andrej Zamejic, kanonik; dr. V. Gregorič, zdravnik; F. Stegnar, dež. poslanec; J. Fabijan, trgovec; Fr. Petrič, trgovec; dr. J. Jančič, profesor; A. Kalan, stolni vikar; K. Klun, kanonik in drž. poslanec; F. Kozak, posestnik; M. Malenšek, mestni župnik; J. Mathian, prokurist; J. Oblak, mestni kaplan; Fr. Peterca st., trgovec; J. Peterca ml., trgovec; Fr. Povše, veleposestnik in drž. poslanec; dr. Fr. Papež, odvetnik; A. Pavlovčič, načelnik železniške postaje v Ljubljani; Fr. Rojnik, trgovec; J. Šiška, knezoškofijski tajnik, in dr. J. Šušteršič, koncipijent. Mi želimo novemu društvu najboljši uspeh. Kdor pa hoče pristopiti, se mora brž oglašiti, še pred 1. svečanom. Ako se pa hoče natančneje poučiti, naj piše nemudoma na društveni urad, da se mu pošljejo pravila in pa pristopnica. Za pravila je treba v pismo položiti 12 kr. v poštinih markah. Ako so mu pravila po volji, potem podpiše pristopnico in se oglasi kot ud; to se mora pa zgoditi še pred 1. svečanom. V času med 1. in 6. svečanom pa mora poslati en goldinar vpisnine in vsaj 50 kr. za prvi teden. Zamore pa tudi za več tednov naprej plačati.

Glasovi nasprotnikov.

Kot zagovornik ponemčevanja

se je v „Freie Stimmen“ št. 6 oglašil nek koroški Slovenec, ki je pa ponemčenec brez vsega slovenskega čutenja in se srečnega šteje, da je tak. Priznati moramo, da ne piše tako robato, surovo in razžaljivo, kakor smo od nemško-liberalnih lističev navajeni; on piše mirno in dostojno in skuša nekako filozofično in zgodovinsko dokazati, da Slovenci ne ubežimo osodi ponemčevanja in da to za nas ne bo nobena nesreča. On pravi: nemški Franki, nemški (?) Svevi in nemški (?) Longobardi, ko so z romanskimi narodi v dotiko prišli, so popustili svoj revni barbarični jezik ter se poromanili, ter upognili viši romanski kulturi; pa to jim ni bilo v škodo, ampak postali so slavni narodi. Tako Slovincem ne bo škodovalo, ako se ponemčijo in poprimajo više nemške kulture.

Na to pa mi odgovarjamo, da to ne gre, Slovence primerjati s tako divjimi in nevednimi narodi, kakor so bili takrat Franki, Longobardi, Svevi, Vandali itd. Tisti so malo poprej krščanstvo sprejeli, pa le na videz, po zunanji obliki; v srečo so bili pa še čisto surovi, v glavi čisto nevedni. Njih jezik je bil nerazvit, komaj da sposoben za kako literaturo, o kateri pa pri njih ni bilo ne duha ne sluha. Za te narode je bila Rimska kultura, veda in umetnost velik zaklad, kterega so se brž polastili, kar je bilo čisto pametno. Mi Slovenci smo pa kristjani že od časov sv. Modesta, drugi celo trdijo, da že od časov sv. Mohora, na vsak način pa več ko tisoč let. Mi smo po krščanski veri in mravnosti ravno tako ali še bolj prekrisani in požlahtnjeni, kakor Nemci, kajti znano je, da so se severni Nemci veliko pozneje pokristjanili, nego mi.

mogoče poslušati. Prihodnji dan svarile so jih žalik-žene spet, pa tudi brez uspeha. Ko pa tudi tretji dan niso nič opravile, pobrale so svoje reči in se preselile nekam drugam; nikdar pa nihče ni zvedel, kam. Tako so ti malopridni pobalini pregnali največje dobrotnice tamošnjega kraja. Stolček, na katerem so sedele žalik-žene, kedar so molzle kravo, videli so še dolgo potem v jami, dokler se ni podrla tudi ta. Samotar.

Smešničar.

Oče: „Kaj ti najrajši ješ, Francek?“ Francek: „Bob. Kajti če se tistega najem, sem vselej tako bolan, da mi drugi dan ni treba v šolo iti.“

Krčmar: „Oče, ali ne bote pili liter vina, da vam bo pečenka bolj teknila?“ Kmet. „En četrta ga bo zadosti; pečenka mi tekne tudi brez vina.“

Sodnik: „Okrađeni pravi, da ste mu vzeli tudi srebrno uro. Kaj imate na to odgovoriti?“ Tat: „To, da tista stara škatlja še pet rajniš ni vredna.“

Fotograf: „Zdaj pa prosim, da naredite prijazen obraz, ta hip vas bom fotografiral.“ Dijak: „Prijazen obraz? Že prav; pa mi morate prej 20 goldinarjev posoditi.“

Neki prevzetnež, ki se je rad iz ljudij norčeval, je stopil v brivnico in rekel učencu: „Ali znaš tudi osla obriti?“ Fant pa reče: „O ja, prosim, le vsedite se!“

Druga žalik-žena je skrbno pogledala na dečka, ali še spava in je na to rekla:

„Ko bi vedel, kako da bi nam mogel uiti, zbežal bi pač o prvej priliki. Saj bi mu drugega ne bilo treba, kakor zlezti skoz robidovino, ki je na dveh krajih pognala korenine, da je kakor zanjka.“

Deček se je tega jako razveselil ali svojega veselja ni dajal spoznati; še le čez nekaj časa potem se je delal, kakor da se je probudil. Ko je bil potem sam, hodil je okolo kakor da bi na nič ne mislil; ali skrivaj iskal je robidovine, o kateri je poprej slišal. Našel jo je kmalu, čakal je le na trenutek, kedar bi ne bil opazovan in smuk bil je pod robidovino. Ena od žalik-žen je to zagledala, letela je k njemu, da bi ga zadržala, ali bilo je že prepozno, tudi njeno klicanje seveda nič ni pomagalo. Žal jim je bilo jako po njem, ali niso imele več moči do njega.

Žalik-žene so tudi prerokovale in njih prerokovanja so se vedno spolnila. Tako so enkrat rekle: „Kedar bodo mašniki popoldne maševali in kure popoldne nesle, tedaj bo slabo na svetu. V prejšnjih časih so kure menda samo dopoldne nesle. Pravile so tudi, da bodo prišli možje, katerih obleka bo z rumenimi traki pošita, kateri bodo imeli perje na klobuku itd. Ti možje so sedanji žandarji.

Še zdaj bi bile žalik-žene na Volinjaku, da jih niso odpodili razposajeni pastirji. Pasli so skupno pod Volinjakom in enkrat jim je prišlo na misel, da so začeli brez prenehanja pokati z biči. To pokanje pa žalik-ženam ni bilo po volji; svarile so dečke, pa bolj so jim branile, hujše so vganjale, kakor je že navada pri malopridnih otrocih. Od tedaj so še le prav pokali z biči, da jih ni bilo

Naši očeti se pečajo že od pamtiveka s poljedelstvom, najbrž so že iz Indije v Evropo došli kot poljedelci; med tem ko je o Nemcih znano, da so se raje z lovom na zverino pečali. Mi Slovenci smo toraj civilizovan narod. Pisec tistega članka, ponemčeni koroški Slovenec, svoje rojake preizkusi ceni. Vzrastel je še v dobi, ko je bil koroški Slovenec še zaničevan, zanemarjen in neveden v političnih rečeh; zato se je piscu počasi ukoreninila misel, da so koroški Slovenci nekaki divjaki, podobni tistim barbarskim narodom na zapadu, ki se smejo srečne šteti, da so sprejeli romansko kulturo. Stvar pa ni taka. Slovenci niso divjaki, gledé krščanske vere in pravosti se smejo z Nemci meriti. Nemci niso bolj civilizirani, ampak le bolj omikani, to je, bolj študirani in imajo več literature ali večjo književnost. Za to se pa nemajo zahvaliti svoji večji nadarjenosti, temveč le srečnim razmeram ali okoliščinam. Med tem ko so se Slovani branili zoper Hunce (pasjeglavce), Obre, Tartare, Turke in Madjare, da niso utegnili pečati se z vedo in umetnostjo, bili so Nemci v sredi Evrope lepo varni in so se ves čas pridno učili od Rimcev in pozneje od Lahov, Francozov in Angležev. Tako so nas v omiki prehiteli. — Tudi Slovani nismo brez literature. Že sv. Ciril in Metod sta pričela slovansko književnost. V novjšem času pa Slovani v književnosti silno hitro napredujejo navzlic vsem oviram v šolah. Vrh tega imajo jako bogato narodno (ljudsko) literaturo. Slovanov tedaj ne gre primerjati divjim nemškim narodom iz 5. do 10. stoletja.

Pisatelj tistega članka nam bo nadalje pri-trdil, da se niso vsi Nemci poromanili; veliko jih je ostalo pri svojem jeziku; to so tisti, ki se že zdaj Nemce imenujejo. Oni so bili sicer še dolgo časa surovi in nevedni; njih učenjaki in omikanci pa so se posluževali latinskega ali pa francoskega jezika. Prišla pa je doba, ko so se narodni duhovi dramiti začeli; začeli so piliti in bogatiti svoj okorni nemški jezik in ustvarjati lastno, nemško literaturo; narodni duh je v cvet pognal in vsak omikanec je hotel tudi nemšk pisatelj biti, kakor zdaj pri nas Slovencih. Prišlo je mnogo slabega in nezrelega na dan, vmes pa tudi nekaj dobrega in tega slednjč zmirom več, dokler niso iz naroda vzrastli velikani, kakor Göthe, Schiller, Herder, Grimm, Humboldt itd. Ti narodni Nemci so začeli peganjati francoščino, ki je bila v 18. stoletju občevalni jezik med omikanimi Nemci, ter na njeno mesto postavljati domači, nemški jezik.

Ista prikazen se zdaj ponavlja pri Slovencih in drugih slovanskih rodovih. Tudi oni se niso dali vsi ponemčiti. Živeli so več stoletij, kakor bi spali, da niso duševno skoraj nič napredovali (razun Čehov in Poljakov, pri katerih se je književnost že v srednjem veku lepo razvila). Prišla pa je doba, ko so se zdramili in začeli gojiti svoj jezik in svojo literaturo ter napredovati v vseh strokah človeškega uma. V tej dobi živimo zdaj mi. Kakor pri Nemcih koncem 18. stoletja ni bilo mogoče, ustaviti in zabraniti narodnega gibanja in vstajenja, tako se tudi pri Slovencih in drugih Slovanih doseglo ne bo. Zagovorniku ponemčevanja v „Freie Stimmen“ zamoremo tedaj reči, da je prišel za 100 let prepozno na svet. Slovani, ko so enkrat vstali in se predramili, ne bodo se njemu na ljubo spet na uho vlegli in spet zaspali! Ne; oni hočejo napredovati in bodo napredovali. Nemško omiko bodo kmalu dohiteli; ni jim treba, da bi se dali še kakih dve sto let trpinčiti, prej da se vsi ponemčijo in potem nemške kulture deležni postanejo; na podlagi svoje lastne književnosti bodo vrhunec omike veliko prej dosegli.

Pisatelj v svoji zaljubljenosti v nemščino si tudi ponemčevanje veliko bolj nedolžno in prijetno predstavlja, kakor je v resnici. On pravi, da po naših mestih slovanski otroci z nemškimi vkup pridejo in se igraje nemščino naučijo ter se ponemčijo tako, da jim je nazadnje slovenščina bolj tuja, nego nemščina. Tega pa pisec ne premisli, da se ne šolajo vsi slovenski otroci po mestih, ampak njih večina pohaja vaše šole na deželi; in pisec tudi ne pové, koliko se ti vaški otroci po nepotrebnem in brez uspeha trpinčijo z nemščino. On ne pové, kako se je nekaj in tudi še dandanes sila rabila pri ponemčevanju, in kako so morali otroci na hajdi ali pa na polenih klečati, ako so po slovensko spregovorili. O, ponemčevanje ni tako prijetna reč, ne, kakor si pisatelj domišljuje; povedati bi vedel marsikteri kmet, kako mu je hudo došlo, če je kak uradnik po nemško nad njim zahrobel; povedati bi znali stari vojaki, koliko so trpeli, prej da so se nemško naučili. Primanjkuje nam prostora, da bi našli vse muke, ki so bile in so deloma še zdaj združene s ponemčevanjem. Zato smo tega ponemčevanja že vsi siti, in pisatelj onega članka naj še tako sladko piše, on nas ne bo pregovoril, da bi mi še svojim otrokom zapustili tisti jarem, ktere ga smo mi tako težko nosili. Ako se je on brez težave ponemčil, naj po-

misli, da vsak ne živi v tako srečnih okoliščinah. In kdor svoj narod v resnici ljubi, se ponemčiti tudi ne dá.

In vprašajmo se slednjč: kak dobiček bi pa mi Slovenci imeli, ako se ponemčimo? Opozarjamo pisatelja na nek razloček, ki je velike važnosti: Ko so se Franki, Svevi in Longobardi poromanili, imeli so pred seboj že čisto pokristjanjene Rimce, ki so bili ravnokar v potokih krvi utrdili svoje versko prepričanje. To ljudstvo je bilo krščansko ne samo po imenu, ampak iz cele duše in celega srca, toraj tudi strogo npravno (pobožno, pravično in lepega življenja). Ko bi mi take Nemce pred seboj imeli, potem bi se zamoglo reči, da se bo naše ljudstvo še poboljšalo in požlahnilo, ako se ponemči. Pri nas je pa stvar ravno narobe; pri nas se tisti Slovenci, ki se ponemčijo, le spridijo in pohujšajo, ker od mnogih naših Nemcev nič lepega ne slišijo in ne vidijo. Izjeme so povsod; pa nas skušnja uči, da so ponemčeni ali na pol ponemčeni Slovenci tudi sprideni ali tako imenovani „liberalni“ Slovenci. Mnogi Nemci v naši deželi so le še po imenu kristjani, trdne vere in lepega krščanskega življenja pa je malo med njimi. Ako se mi s tem rodом spojimo in združimo v eno telo, kakor pisec omenjenega članka želi, podamo se le v brezno gotovega pogina, kajti brez trdne vere in pravosti (morale) nema noben narod bodočnosti. Zato je pa bolje, da se od naših Nemcev ločimo, kakor olje od vode, da vsaj Slovence za prihodnost na svetu in v večnosti rešimo. Žalostno je dovolj, da moramo mi slovenski „barbari“ (divjaki) Nemce učiti, kaj je prav in lepo.

Politični pregled.

Notranji položaj se še ni pojasnil. Vlada se pogaja z voditelji treh večih strank (liberalcev, konservativcev in Poljakov), da bi te stranke pridobila za nek skupni program. Svoje posebne tirjatve bi morali odložiti in le pomagati, da se sklenejo najpotrebnejše stvari, v prvi vrsti pobiranje davkov. Ne vemo, ali se bo Taaffeju posrečilo, izklesati večino iz tako nasprotnih si strank. Pa če se mu posreči, dolgega obstanka ta večina ne more imeti. Nemški konservativci pravijo, da se nikoli ne odpovejo svojim težnjam po verski šoli; Slovenci in Hrvatje ne moremo pol večnosti čakati na narodno enakopravnost v šolah in uradnih; liberalci pa tudi ne bodo dolgo mirovali, ker so preveč gospodstva željni; skušali bodo vlado upogniti pod svojo voljo in oblast v roke dobiti, temu se bodo uprle druge stranke, in tako se bo ta nenaravna večina razbila. Če ne že zdaj, bo pa takrat vlada prisiljena, državni zbor razpustiti. — Te dni so šli vsi namestniki na Dunaj. Reklo se je, da gredó Taaffeju čestitat k 40letnici njegovega službovanja. Nam se pa zdi, da bi se kaj takega tudi pismeno lahko opravilo; morda so bili na Dunaj le zato poklicani, da jim Taaffe pové, kako naj se obnašajo pri novih volitvah za državni zbor. Nam se zmirom tako zdi, da bomo še letos volitve imeli, zato prosimo koroške rodoljube, naj začnejo že za časa tla pripravljati; zadnjo uro se ne dá veliko več narediti. — Govori se, da bi se imelo ustanoviti novo ministerstvo za komunikacije ali občila (ceste, železnice itd.), ker ima kupčijski minister zdaj preveč opravka. — Tržaški magistrat, kjer vladajo iredentovci, Judi in framazoni, ne pozna nobenih mej v svoji nestrpnosti proti Slovincem. Rojanskemu kaplanu je plačo odtegnil, češ, da ni zmožen laškega jezika. To pa tudi potrebno ni, ker je Rojan slovenska vas. Cesarski namestnik je ta sklep vendar ovrget z razlogom, da ima le cerkvena oblast razsojevati, ali je kak duhovnik za svojo službo sposoben ali ne. — Državni zbor je predvčeranjim svoje delovanje zopet pričel. — Na Hrvaškem je veliko veselje, da ste se združili obe narodni stranki. — Na Tirolskem je nehal izhajati „Schulfreund“, list liberalnih učiteljev. To je sad nove šolske postave za Tirolsko, ki je dala duhovščini spet prvo besedo v deželnem šolskem sovetu.

Laška vlada hoče odpraviti 11 vseučilišč. Na Laškem je namreč 21 visokih šol, kar je veliko preveč. Ako se jih polovica odpravi, bo vlada nekaj prihranila in zamore za ostale visoke šole kaj več storiti. — Na Francoskem je zdaj velika zmešnjava; zavolj Panamske sleparije, v katero je zapletenih veliko visokih gospodov, je vse po koncu, in bati se je prevrata ali prekucije. Ministerstvo je odstopilo; Ribot je dobil povelje, sestaviti novo vlado. Vojaški minister Freycinet je zapleten v Panamsko sleparijo in ne bo več zasedel ministerskega stola. Izvoljen je tudi nov predsednik državne zbornice, namreč Perier, ki se nagiba bolj h konservativni republikanski stranki. V delavskih krogih je velika razburjenost. Nekteri mislijo, da bo kak princ splošno nevoljo za se izkoristil in republiki konec naredil.

Gospodarske stvari.

Zelenjad, ki naj se seje po zimi.

Po zimi redko kdo seje zelenjad, ker večini ni znano, da se s tem načinom dosežejo mnogo-krat izvrstni uspehi. Grede, namenjene za zimsko setev, prekoplji že jeseni, da zmrzlina zemljo dobro predela. Vsekakor ni poprej pričeti sejati, dokler se zemlja ne dá rada obdelavati. Kedar od prosinca do sušca nastopi južno vreme, ki pobere sneg in usuši tla, takrat teh gred ni prekopavati več, ako so bile že jeseni, marveč le gorenja plast se okoplje ter poravna z grabljami. Seme naj se seje v vrste, in sicer v primerne jarke, to pa zato, ker tako posejano seme raje vzkali, mlade rastlinice imajo po teh jarkih zatišje proti mrazu in vetrovom, in slednjč zato, da ima gnoj, potresen v te jarke, še več obrambe proti mrazu in suši. Z gnojem se pa okrepe tudi rastline. Nikdar pa ne sej pregosto, ker gosta setev naredi slabotne rastlinice.

Taka zgodnja setev ugaja naslednjim zelenjadnim rastlinam: Karoti, korenju, peteršilju, motovileu, berivki, glavniati salati, čebuli, česnu, špinaci, sladkornemu grahu itd. Samo ob sebi je umevno, da moraš te zelenjadi sejati le zgodnje vrste, če hočeš dobiti zgodnji pridelek. Akoravno ni težko odbrati takih zgodnjih vrst, ker ti jih vsak cenik pove, vendar omenjamo nekterih preizkušenih zgodnjih vrst. Izmed glavnatih salat so posebno priporočene: Bruine geel, rumena jajčnata in rumena ter zelena kamenita ter prinčeva glavniata salata. Berivke ter povezne salate so skoraj vse zgodnje vrste prikladne, ravno tako radičeve; za rast na planem pa ni madejska, španjska in tripolitanska čubula. Špinace so vse vrste priporočene. Zgodnji grah hvalijo, ki v velikem travniku raste. Daniel O'Rourke, grbančasti ameriški in izmed sladkornega graha pa zgodnjega francoskega in Bismarkovca.

Erf. ill. Garten-Zeitung.

Kako ugnati bojovitega petelina. Gospodinja si je kupila majhnega, lepega petelina, a večji in stareji petelin, do sedaj edini gospodar na dvorišču, ga začne precej napadati ter ga vedno peganja. Svetovali so gospodinjini, naj večjemu noge zveže tako, da bode mogel sicer hoditi, ne pa teči, kar je tudi storila z volneno nitjo. Veliki prepirljivec je postal v nekoliko dneh popolno pohleven in ni nagajal malemu tudi potem ne, ko so mu noge zopet razvezali. „Dom.“

Novičar.

Na Koroškem. Odbor „katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ je v svoji seji dné 28. grudna preteklega leta med drugim sklenil, prirediti v Celovcu dné 12. malega travna (aprila) t. l. zvečer sijajno slavnost v proslavo petdesetletnice škofovanja Njega svetlosti sv. Očeta Leona XIII. Ravno v ta dan popoldne se bode vršil tudi redni letni občni zbor tega društva z vseskozi zanimivim vspehom. — Svitli cesar so podarili požarni straži na Dholici 80 goldinarjev. — V Guštanju so ustanovili nemško posojilnico. — Pri Prevaljah je parovoz iz tira skočil. Popotnikom se nič ni zgodilo. — Pri Prevaljah je utonila v Mižici 18letna deklica. — Za cerkev sv. Jožefa v Predoru (Bosna) poslal nam je gosp. Jak. Strugger v Judenburgu 1 gld. Ker je tam res velika potreba, kakor je povedal naš oklic, poslan od g. župnika v Predoru, pripravljeni smo, prejemati nadaljne darove in jih odpošiljati v Predor. — Razpisana je služba okr. zdravnika v Dravogradu. Prošnje prejema do 31. prosinca okrajno glavarstvo v Wolfsbergu.

Na Kranjskem. Pogorelec v Dolenji vasi pri Novem mestu so podarili svitli cesar 300 gld. — Umrli so župnik Tome v Suhoru pri Metliki. — V Ljubljani se je ustanovilo „vzajemno podporno društvo“, kar je vse hvale vredno. Več o tem pové dopis iz Ljubljane. — Marnovega „Jezicičnika“ je izišel 30. žal da poslednji letnik. — „Missa pro defunctis“ se imenuje najnovejša skladba g. P. Angelika Hribarja. Cena 50 kr. — Hranilnice hočejo napraviti v Škofji Loki in v Novem mestu. — Vitrijol za škropljenje trt daje kranjska kmetijska družba po 20 kr. kilo.

Na Štajerskem. Za cerkev v St. Lenartu v slov. gor. so dali svitli cesar 100 gld., za šolo v St. Jerneju pa 200 gld. — Podružnico sv. Cirila in Metoda so ustanovili v Slov. Bistrici. — V Šmartnu na Paki je pogorela Drolčeva kočja in v njej sta zgorela dva človeka. — „Nebeški venec“ se imenuje kujičica, ki so jo spisali č. g. kanonik dr. Iv. Križanič v Mariboru. Velja 20 kr. — Pri Muti so dogotovili most čez Dravo. — „Domovina“ izhaja letos v veliki obliki po trikrat na mesec ter bo imela enkrat v mesecu gospodarsko prilogo. Ta list potrjuje, da se bo v Celju ustanovilo sloven-

sko obrtno društvo. Slava vrlim Celjskim rodoljubom! — Pri občinskih volitvah v Trbovljah so zdaj v prvič zmagali Slovenci. — Popolen imenik slovenskih šol in učiteljev ima „Popotnikov koledar“, ki je v lepi obliki izišel v Mariboru ter ga posebno učiteljem toplo priporočamo.

Na Primorskem. Na Krasu je padlo silno veliko snega. — Občina Podgrad v Istri je izvajala pri ministerstvu, da jej morajo oblastni po slovensko dopisovati. — Slovenskim požarnim stražam toplo priporočamo list „Vatrogasac“, ki izhaja v Trsatu pri Reki.

Po drugih deželah. Potovanje nadvojvode Franc Ferdinanda se srečno nadaljuje. Povsodi mu skazujejo največjo čast. — Tudi ruski carevič se bo v kratkem podal na daljšo potovanje. —

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Dekan in konzist. svetovalec je postal mestni župnik v Št. Lenartu v Labudski dolini čast. g. Henrik Angerer; knezoškofijski duhovni svetovalec pa je postal bivši dekanjski oskrbnik, župnik v Reichenfelsu č. g. Anton Waldner. Prestavljen je č. g. Alojzij Vana, provizor v Št. Lenartu, za provizorja v Širnicu. Faro Št. Tomaž bo oskrboval župnik v Timenici, č. g. Janez Ogriz. V drugi je razpisana fara Št. Tomaž do 17. svečana t. l.

Krška škofija ustanovila se je l. 1071. Sedanjí mil. gosp. knezoškof Jožef so 60. krški škof. Kakor kaže letošnji „šematizem“, je v škofiji 347.205 vernikov in 440 duhovnikov, in sicer 352 svetnih duhovnikov in 88 redovnikov. Dušnih pastirjev je 328, v drugih službah je 79 duhovnikov, vpokojenih 33, v drugih škofijah 12. Lani je umrlo 18 duhovnikov, službe je nastopilo 19 novomašnikov. V Celovškem duhovnem semenišču je 53 bogoslovcev, v knezoškofijskem deškem semenišču „Marianum“ je 124 dijakov. — Moških samostanov je 10 s 199 redovniki; redovnic je na 19 mestih vkupe 228. — Škofija ima 4 kolegijalne kapiteljne, 7 prostnih in 24 dekanij. Far je 345 (77 praznih), 6 ekspozitur (5 praznih), 157 kaplanij (103 praznih), 21 beneficijev (14 praznih). Od dekanij je 6 slovenskih, 5 slovensko-nemških in 13 nemških. V 5 slovensko-nemških dekanijah je 32 slovenskih, 7 slovensko-nemških in 35 nemških far. — Cerkva in kapelice je 1039.

Vabilo.

Zavednim slovenskim posestnikom v občinah Vetrinj, Žihpolje in Kotmara ves naznanjamo, da bo v nedeljo dne 29. prosinca (januarja) t. l. pri Podstražiškem na Spi prosta zabava. Te veselice udeležili se bodo tudi vrli Kotmirski pevci.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za slovensko Ziljsko dolino in faro Vrata bode imela v nedeljo 29. prosinca ob 3. uri popoldne svoj **letni občni zbor** v gostilni gosp. Franca Janaha v Ziljski Bistrici po tem-le dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o delovanju podružnice 1892. 3. Volitev načelnika. 4. Volitev zastopnika v glavni zbor. 5. Slučajni govori in predlogi. 6. Zabava. Prijazno vabi vse ude in rodoljube **odbor.**

Vabilo

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico priredi v nedeljo dne 29. prosinca 1893 ob 3. uri popoldne v hiši g. Jožefa Breunika v Doberlivesi **veselico** z igro: „Sv. trije kralji iz jutrovi dežel.“ Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slavnostni govor. 3. Predstava sv. treh kraljev, pri kateri sodelujejo Škocijanski igralci in pevci. 4. Pobiranje letnih doneskov in sprejemanje novih udov. 5. Slučajnosti. Po zborovanju prosta zabava. — K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke. **odbor.**

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	50
rž	4	40	5	50
ječmen	—	—	—	—
oves	2	20	2	70
hejda	4	30	5	40
turšica (sirk)	3	40	4	30
pšeno	7	—	8	75
fižol	5	10	6	35
repica (krompir)	1	65	2	66
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 60 kr. do 3 gld. — kr., kisto 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 60 do 64 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Loterijske srečke od 14. prosinca.

Gradec 75 30 1 59 43
Dunaj 41 80 47 33 55

Slovenski Pantheon

izhajal bode v nedoločenih rokih, 4 do 5 snopičev v teku enega leta. Snopič stane s poštnino vred 35 kr. Naročila vsprejema

Fran Podkrajšek,
pošta Sava, Dolenjsko.

Vsakovrstne slamnike

najnovejših oblik iz domače in tuje slame izdeluje, prodaja in popravlja po kolikor možno nizki ceni.

Fran Cerar popred J. Markužič
v Domžalah — Kranjsko.

Cenik pošlje se na zahtevanje »franko«.

Glas iz občinstva.

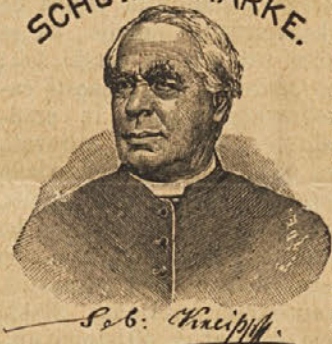
Kdor hoče dobro in po ceni **tržaško blago, moko, špirit, sol, rženo žganje, milo (žajfo) in petrolej**, naj gre v prodajalnico

Ferd. Mussi-ja,

„pri zlatem vencu“ na starem trgu št. 19 v Celovcu,

ki je vsega priporočila vredna. Vsak se lahko sam prepriča, da se mu bo vselej z dobrim in frišnim blagom postreglo.

SCHUTZ - MARKE.

Bratje Ölz v Bregencu,

v Avstro-Ogarski državi edina od častitega gospoda župnika Kneippa priporočena tovarna za sladno kavo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Čevljarskega učenca

sprejme Matija Tschitschger, čevljarski mojster v Celovcu, Rosenbergova palača, Novi trg.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo, mlarnice, čistilnice za žito, trierje, slamozeznice, mline za sadje, stiskalnice za sadje in vino, za grozdje, kakor vse druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. pripravljamo v najnovejši in najboljši obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,
Praterstrasse 78.

Ilustrovali zapisniki in povzračila pisma v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Čas za poskušanje — garancija, ugodni pogoji.

Zopet enake cene!

Red za točenje (Schank-Ordnung)

za županstva na Koroškem,

natisnjen v obeh deželnih jezikih (nemško-slovenski) in na željo nekterih občinskih zastopov založen, dobiva se (po 10 kr. iztis) v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar na svitlo prišel:

Anton Janežič-ev

slovensko-nemški slovar.

Tretji natis.

Predelal in pomnožil

France Hubad,

c. kr. gimnazijalni profesor.

Cena mehko vezanemu iztisu je 3 gld., vezanemu v polusnji 3 gld. 50 kr. — Kdor želi slovar prejeti po pošti, naj blagovoli priložiti še 15 kr. za poštnino.

Zahvala

vzajemno zavarovalni banki „Slaviji“ v Pragi in njenemu namestniku generalnemu zastopniku gospodu Ivanu Hribarju v Ljubljani, kateri mi je po požaru dne 8. grudnia 1892 v Gorjah hišna št. 8. vničena poslopja pošteno precenil in točno izplačal, za kar sem dolžan se zahvaliti. V Gorjah, dne 31. grudnia 1892.

Josip Weber s. r.

Ivan Strnad, priča. Ivan Rosler, priča.

Odlikovan z medaljo in z diplomom za cerkvena dela.

Usojam si naznanjati prečastitej duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom, da sem svojo delavnico zopet odprl v ravno tistej hiši, kakor prej. Z visokim spoštovanjem se priporočuje

Fran Ozbič,

cementni tehnik, podobar in pozlatař, v Celovcu, šolske ulice šte. 17.

Med (strd),

izvrsten **pitane**, se dobi pri meni v plehastih škatljah po 5 kil franko 3 gld. 60 kr. proti poštnemu povzetju. V škafih po 20 in 40 kil ga računam po 58 kr. kilo. Nadalje priporočam svoj natorni **brinjevec** po 1 gld. 20 kr. liter; dobro, staro **slivovko** po 1 gld. liter; ter dobra **ister-ska vina**, belo po 18, 20 in 22, črno po 18 kr. liter; staro **hrvaško vino** po 22 in 24 kr. liter v sodih po 56 litrov in več. Za pošteno in pristno blago se jamči

ILEN JEGLIČ,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce na Gorenjskem.

Izvrstno reže Ph. Mayfarthova **reporeznica.**

Nadalje se priporočajo stroji za **robkanje turšice**, mlini za trojano moko in mečkalnice, posebni mlini za trojano turšico, ki služi konjem v hrano, mečkalnice za krompir, žitne čistilnice,

slamorezuice

ročne, ali na gepelj ali pa na par, mlin za oljne tropine, mrvo-parec itd.

PH. MAYFARTH in dr., tovarna za stroje. Dunaj II/1, Taborstrasse 76.

Lahko in prijetno delo,

ki daje lep postranski zaslužek, ponuja se osebam, katerim njihova postranska opravila puščajo nekoliko prostega časa. Kdor bi se želel lotiti tega dela, piše naj upravništvu tega lista ter naj nad naslovom zunaj na zavitku zapiše št. 232.

Na prodaj je

zavoljo starosti posestnice

Pšeničnikova kmetija v Libeličah.

Pri kmetiji je lep sadni vrt, ki toliko rodi, da se dá do 20 polovnjakov mošta naprešati; ima 70 birnov setve, vse ravno polje; lepe travnike, da se nakosi po 25 velikih vozov sena. 20 korakov od kmetije je mlin, 13 oralov je gojzda. Pohoštvo je v dobrem stanu in je iz proste roke, kakor omenjeno le zavoljo starosti posestnice na prodaj, ter leži eno uro od Dravberskega trga. Kup je 5800 goldinarjev. Več pove Janez Edlmann, trgovec v Libeličah.